

ГЕРОЇ «НЕБЕСНОЇ СОТНІ» ВІДДАЛИ ЖИТТЯ І ЗА ТЕ, ЩОБ НАША МЕДИЦИНА ОЧИСТИЛАСЬ ВІД КОРУПЦІЇ ТА ЗДИРНИЦТВА!

МЕДИЧНИЙ ЧАСОПИС УКРАЇНСЬКОГО ЛІКАРСЬКОГО ТОВАРИСТВА У ЛЬВОВІ ТА
ЛЬВІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО

НАРОДНЕ ЗДОРОВ'Я

Часопис засновано у січні 1912 року

16 квітня 2014 року

№ 4 (301) КВІТЕНЬ 2014 року

У НОМЕРІ ЧИТАЙТЕ:

- 3 – На часі – трансформація УЛТ у повноцінну організацію самоврядування лікарів
- 4 – Тривожні дні і ночі медичної служби Майдану
- 6 – Звичайний лікар, якого місто пам'ятає
- 7 – За здоровий спосіб життя
- 8 – Відбудеться XV Конгрес СФУЛТ

Шановні колеги!

**Сердечно вітаємо вас із Великоднем – величним святом
Воскресіння Господнього, яке дарує людям радість та віру!
Нехай це світле свято буде для вас
джерелом душевних сил і творчої наснаги на благо України!**

Колаж П. Адамовича

Хай наповнять вам серця
тепло та ласка,
Не минуть вас благодаті Божі,
Хай смачною буде
великодня паска,
А прийдешні дні –
щасливі та погожі!

Над Україною нависла чорна хмара,
Ворожа сила прагне нашої руйни,
Та ще не вмерла наша воля й слава –
Христос воскрес! Воскресне Україна!

• Актуально

«УКРАЇНСЬКА МЕДИЦИНА: ПОЧАТОК ВІДРОДЖЕННЯ»

– під такою назвою 20 березня 2014 року у приміщенні Будинку Уряду в Києві відбувся прес-брифінг міністра охорони здоров'я України Олега Мусія, під час якого було окреслено основні напрямки, перспективи та проблеми діяльності міністерства та вітчизняної медичної галузі.

Міністр підкреслив, що перший крок, який буде зроблено, – це дуже серйозний і ґрунтовний аналіз стану речей в охороні здоров'я. У подальшому акцент на первинну медичну допомогу, на інститут сімейної медицини буде зміщений ще більше – особливо щодо профілактики, яка має передувати власне самій медицині. Тому нова модель системи охорони здоров'я, яка буде запропонована Урядом для України, передбачатиме якраз на першому місці профілактику, а на другому – сімейну медицину, первинну медичну допомогу та їх розвиток. «Я є прихильником реформ, популярних серед населення, – відзначив Олег Мусій. – А для того, щоб вони стали популярними, потрібно розмовляти з людьми, яких стосується ця реформа, а також із медичними працівниками, передусім лікарями, оскільки саме лікар є центральною фігурою в наданні медичної допомоги». Крім того, на думку очільника галузі, нова модель системи охорони здоров'я передбачатиме обов'язкову упереджувальну інформаційно-роз'яснювальну кампанію.

«Зміна системи управління в охороні здоров'я полягатиме, насамперед, у демонополізації і роздержавленні управління, яке сьогодні здійснюється виключно Міністерством охорони здоров'я як державним уповноваженим органом та управліннями (департаментами) охорони здоров'я на місцях, – підкреслив міністр. – Обов'язково треба створити здорову конкурентне середовище, основу якого повинні скласти професіонали, які працюють у цій системі, через законодавче запровадження такої важливої інституції, як професійне самоврядування. За такою моделлю управління функціонують системи охорони здоров'я майже всіх країн, передусім європейських».

Обговорюючи питання фінансування системи охорони здоров'я, міністр висловився за необхідність запровадження загальнообов'язкового державного соціального медичного страхування. Водночас він підкреслив, що введення медичного страхування буде безпосередньо пов'язане з реформою податкової системи. Найближчим часом розглядатиметься проект Закону «Про загальнообов'язкове державне медичне страхування», який потребує проведення вичерпної інформаційної кампанії та всебічної підготовки його практичного впровадження.

Важливого значення новий керівник МОЗ надає також питанням кадрового забезпечення галузі та практичної підготовки майбутніх лікарів. «Якщо ми терміново не змінимо систему підготовки кадрів, у нас буде повний кадровий крах України, – зазначив Олег Мусій, – лікарі вийдуть з України або покинуть роботу. З офіційною початковою зарплатою лікаря у 1200-1500 гривень проіснувати неможливо».

«Загалом задекларована мною політика Міністерства охорони здоров'я передбачає відсутність в апараті міністерства будь-яких «схем», «відкатів», тіньового обігу коштів тощо – з метою перетворення його з міністерства закупівель на міністерство охорони здоров'я», – підкреслив Олег Мусій. Він запевнив, що будуватиме в міністерстві політику відкритості, довіри, чесності та дотримання слова.

Повний відеорепортаж з прес-брифінгу доступний на офіційних сторінках МОЗ України в соціальних мережах Facebook, ВКонтакте та YouTube.

За матеріалами прес-служби МОЗ України.

ВІДБУЛАСЯ ЗУСТРІЧ З БЛАЖЕННІШИМ ВЛАДИКОЮ ЛЮБОМИРОМ ГУЗАРЕМ

2 квітня відбулася зустріч Блаженнішого Владика Любомира Гузара з колективами Львівської обласної клінічної інфекційної лікарні, кафедр інфекційних хвороб та дитячих інфекцій ЛНМУ імені Данила Галицького, а також студентами університету. Звіт про неї буде опубліковано в наступному числі «НЗ».

ОФІЦІЙНО

Президент Всеукраїнського лікарського товариства **Олег Степанович МУСІЙ** у зв'язку з обранням його міністром охорони здоров'я України, згідно зі Статутом товариства, доручив виконувати обов'язки президента Всеукраїнського лікарського товариства голові правління ВУЛТ **Станіславу Владиславовичу НЕЧАЄВУ**.

«Медикам наразі не варто сподіватись на підвищення зарплати. Оскільки казна порожня, скоротити бюджетні видатки доведеться на 80 млрд. гривень – це катастрофічний показник. Мусимо переходити на режим жорсткої економії. Пацієнтам доведеться купувати ліки за свої кошти. Єдине, що можемо зробити у цій ситуації – знизити ціни на ліки. Необхідні системні зміни, щоб були прозорими тендерні процедури, призначення на посади».

(Міністр охорони здоров'я України
Олег Мусій)

«Є дуже важливим не чинити зла, але ще важливішим є творити добро людям»

(Блаженніший Владика Любомир ГУЗАР)

• Колонка редактора

ПРЕВЕНТИВНА МЕДИЦИНА!!!

Майбутнє медицини – за профілактикою. Це відомо всім, адже забезпечення здоров'я населення шляхом профілактики хвороб є значно ефективнішим і дешевшим, ніж їх лікування. У країнах із розвиненою сучасною системою охорони здоров'я мільярди кошти вкладають у соціальні та скринінгові заходи, оскільки сповідують принципи профілактики: запорукою успішного та економічного вигідного лікування є виявлення патологій на ранніх стадіях, коли шанси здолати недугу зростають у десятки разів.

Сьогодні в Україні широке впровадження превентивної медицини, яка об'єднує всі види та засоби профілактичного спрямування у системі охорони здоров'я, стає надзвичайно актуальним. Саме на це орієнтує нас і нове керівництво МОЗ. Така ситуація зумовлена станом нашої медицини та вкрай незадовільними показниками здоров'я населення. На фоні практично порожньої державної казни маємо погане матеріально-технічне забезпечення медичних закладів, катастрофічний стан із фінансуванням як практичної, так і науково-дослідної медицини, незбалансовану ситуацію з підготовкою та перепідготовкою кадрів, вкрай непродуктивне реформування системи охорони здоров'я. Тому немає надії на швидкі якісні зміни в системі надання медичної допомоги населенню.

Профілактика, порівняно з вартістю лікування, є майже безкоштовною (не потребує якогось спеціального фінансування) і водночас – вельми ефективною для збереження здоров'я всього населення, незалежно від його матеріального стану, а також не має небажаних побічних впливів. Однак, вона не є настільки матеріально вигідною для лікарів, як лікувальна діяльність. Наприклад, лікар-стоматолог за те, що порекомендує проведення правильного індивідуального гігієнічного догляду за зубами чи вчасно попередить розвиток важкої патології зубо-щелепової системи на її найбільш ранніх стадіях, не матиме тієї матеріальної винагороди, яку він зміг би отримати за лікування ускладнене карієсу зуба, протезування після втрати зуба тощо.

При всьому широко пропонуваному позитиві сімейної медицини не може не дивувати ситуація з надзвичайно високим відсотком випадків діагностування запущеної онкопатології (переважно у 3-4 стадіях), що зумовлює дуже високі, у порівнянні зі світовими показниками, відсоток смертності онкохворих українців. Те ж саме маємо і щодо високої (знову ж таки у порівнянні зі світовими показниками) частоти інфарктів міокарда та інсультів і великої смертності від них. Переважна більшість наших сімейних лікарів – це ті ж колишні дільничні терапевти, які лікують лише при звертанні до них, випускають листки непрацездатності або скерування до вузьких спеціалістів. Сімейний же лікар повинен бути своєрідним членом сім'ї, який постійно опікується здоров'ям усіх її членів різних поколінь, своєчасно виявляє у них перші ознаки можливої патології, проводить активну профілактику захво-

рвань, моніторить їх перебіг. Основною засадою роботи сімейного лікаря повинно бути не надання медичної допомоги після звертання хворих, а медична опіка ініціативного характеру над усім контингентом населення, яке закріплене за цим лікарем. Усе сказане означає потребу переходу нашої медицини до диспансеризації населення. Дієвим стимулом утвердження превентивної медицини було би оцінювання ефективності роботи сімейних лікарів та визначення розмірів їх зарплати, залежно від динаміки показників здоров'я закріпленого контингенту населення.

Одним із проявів занедбаності профілактичного спрямування у роботі українських медиків є майже повна відсутність широко поширеної у цивілізованих країнах психотерапевтичної допомоги, хоча масмо суттєвий ріст психогенної соматичної патології. Очевидно, що саме внаслідок цього зростає кількість хворих, які потребують допомоги вже не психотерапевтів, а психіатрів, яка є набагато дорожчою і не завжди достатньо ефективною.

Реклама знеболювальних засобів та фізіотерапевтичних апаратів для домашнього застосування грубо нехтує тією важливою засадою медицини, що боліший симптом у багатьох випадках є рятівним сигналом, який може кваліфіковано «розшифрувати» лише спеціаліст. Ціннічно звучать застереження, якими супроводжується вся реклама самолікування, про те, що воно «може бути небезпечним для здоров'я». Небезпечною як для здоров'я, так і для життя є саме надзвичайно потужна реклама різних ліків, БАДів, «власних фармацевтів», консультацій спеціалістів по телефону – тобто всього того, що можна назвати «обіцяною гарантованою та доступною цілністю від усіх існуючих хвороб». Хочеться запитати власників ЗМІ, чи замислюються вони над тим, наскільки моральним є заробляння грошей на тиражуванні такої антигуманної реклами?!

Якщо вже мова зашла про рекламу, то насправді нам вкрай потрібна реклама здорового способу життя для різних вікових категорій населення, реклама життєво важливого періодичного звертання до лікаря та беззастережного дотримання всіх його порад і рекомендацій. Не можна не згадати колишньої шоденної радіотрансляції ранкової руханки, виробничої гімнастики. Але це не дає тієї матеріальної вигоди ні ЗМІ, ні медикам, яку вони отримують від рекламування засобів та медичних послуг для лікування сколіозу, остеохондрозу, артритів та іншої патології. До речі, для фінансування дійсно оздоровчих радіопередач та публікацій можна було би у законодавчому порядку передбачити залучення частини доходів ЗМІ від існуючої медичної реклами.

На жаль, у широкому впровадженні профілактичної медицини не зацікавлені ні фармацевтичний бізнес з його потужним владним лобі, ні значна частина медиків, передусім вузьких спеціалістів, яким матеріально вигідно мати більше пацієнтів та проводити дорожче лікування серйознішої патології. Всеукраїнське лікарське товариство повинно зайняти активну державницьку позицію щодо широкого та дієвого впровадження превентивної медицини в практику нашої системи охорони здоров'я, бо від цього залежить збереження здоров'я нашого населення – однієї із основних підвалин існування сильно цивілізованої держави.

Зеновій МАСНИЙ,
головний редактор «НЗ».

• Актуальні проблеми медицини

ОНКОГЕМАТОЛОГІЯ: ЯК ЗБЕРЕГТИ ЖИТТЯ?

20-21 березня на базі Українського національного інформаційного агентства «Укрінформ» у Києві відбувся черговий XII модуль Школи медичної журналістики «Онкогематологія: сучасні підходи до діагностики та лікування. Як зберегти життя?».

Під час відкриття семінару в.о. голови Національної спілки журналістів України **Сергій Тимленко** нагадав присутнім про те, що Школа медичної журналістики створена з метою підвищення кваліфікації журналістів, які пишуть на медичну тематику, і покликана формувати правильне ставлення населення до свого здоров'я.

З актуальними проблемами онкогематології журналісти познайомилися під час цікавих лекцій. Старший науковий співробітник відділу хіміотерапії гемобластозів ДУ «Національний інститут раку» **Олена Алексик** розповіла учасникам Школи про лімфопроліферативні захворювання в сучасній клінічній практиці, а також про новітні підходи до їх діагностики та лікування. Епідеміологічні аспекти лімфопро-

ліферативних захворювань в Україні проаналізував провідний науковий співробітник відділення гематології ДУ «Інститут патології крові та трансфузійної медицини НАМН України», кандидат медичних наук **Леся Лукавельський**.

Під час прес-конференції «Онкогематологія в Україні: стан служби та потреби пацієнтів» було обговорено низку важливих питань, що стосувалися сучасного стану онкогематології в Україні, удосконалення функціонування гематологічної служби, доступності сучасних лікарських засобів для пацієнтів, діяльності в Україні організацій пацієнтів з онкогематологічною патологією. Прес-конференція відбулася за участю керівника відділу онкології компанії «Рош Україна» **Володимира Педька**; головного лікаря Черкаського обласного онкологічного диспансеру **Віктора Параново**; старшого наукового співробітника відділу хіміотерапії гемобластозів ДУ «Національний інститут раку», кандидата медичних наук **Ірини Тігаренко**; провідного наукового співробітника ДУ «Інститут патології крові та трансфузійної медицини НАМН України» **Леся Лукавельського**; голови Асоціації допомоги інвалідам та пацієнтам з хронічними лімфопроліферативними захворюваннями **Валентини Юрчишиної**.

Своїм досвідом у царині медичної журналістики з учасниками XII модуля Школи поділилися авторитетні фахівці медіа-галузі – в.о. голови Національної спілки журналістів України **Сергій Тимленко**; фотореспондент ЛВ.иа, автор резонансних матеріалів на соціальну тематику **Макс Левин**; медіа-консультант з навчання персоналу регіональних газет та медійних організацій **Оксана Рябчук**; генеральний директор Українського національного інформаційного агентства «Укрінформ» **Олександр Харченко**; керівник сайту новин НА «Укрінформ», багаторічний головний редактор газети «Київське ведомості» **Євген Якунов**. Для учасників Школи їх колеги-медіаінники організували корисні практичні семінари за участю онкогематологічних хворих, які мужньо кинули виклик цій страшний недугі.

Рак – виліковний і з ним можна боротися – ця позитивна теза стала лейтмотивом семінару. Незважаючи на те, що онкогематологія посідає вагоме місце у структурі онкозахворювань, сьогодні існують сучасні методи і препарати, які допомагають долати хворобу. Але для того, щоб перемогти рак, потрібні спільні зусилля і перестороги – населення, працівників охорони здоров'я, влади, фармакологічного бізнесу, медіаінників. Ця проблема вартує того, щоб про неї постійно нагадували і пам'ятали.

Алла СИНІЦЯ,
редактор, учасниця семінару.

УКРАЇНСЬКІ ЛІКАРІ – ЗА МИР!

• Актуально

Всеукраїнське лікарське товариство від імені українських лікарів різко засуджує відродження російсько-імперіалізму новим диктатором Володимиром Путіним. Його анексію Криму засудило все цивілізоване людство. Адже у 1975 році СРСР, правонаступником якого декларує себе Російська Федерація, підписав Гельсінкські угоди про непорушність кордонів у Європі, територіальну цілісність держав та невтручання у внутрішні справи інших країн, аби унеможливити Третю світову війну.

Однак, якщо згадати історію, то саме Росія спричинилася як до Першої світової війни, військово підтримуючи агресивних сербів на Балканах, так і до Другої світової, підтримавши Гітлера у його нападі на Польщу, згідно з Актом Молотова-Ріббентрова. Довго замовчувалось, що тоді 1939 року у Львові та Бресті проходили спільні німецько-совєтські паради дружніх братів по зброї Вермахту та Красної Армії. Саме Москва, прагнучи загарбати країни, які належали колишній Російській імперії, напала на незалежні Литву, Латвію, Естонію та Фінляндію. Малочисельний, але героїчний фінський народ відповів російським окупантам пляшками із запальною сумішшю, яку назвали «коктейлями Молотова». Тепер у Києві, борючись проти російських ставленників цими самими засобами, переіменували їх на «коктейлі Грушевського».

Свого часу, подібно до загарбання Криму Путіним, Гітлер захопив Чехію без жодного пострілу, хоча чехословацька армія була цілком боєздатна. Справа в тому, що коли у 1918 році постала Чехословаччина, її президент Томас Масарик дав високопосадовцям у німецькомовній Празі два місяці на вивчення чеської мови. Хто не оволодів державною мовою, позбувся посади. Дуже здібні німці мову вивчили, але зрадили чеський народ через двадцять років. Коли Гітлер програв війну, чехи під прикриттям наступу сталінської «Руді Армади» влаштували криваву напасту всім німцям (винним і невинним!) у всій Чехословаччині.

Українські лікарі, як ніхто, глибоко стурбовані російськими агресивними діями в Криму та інших областях Південної та Східної України. Адже саме лікарі найбільше заклопотані збереження людських життів. На війні, яку намагаються роздмухати в Україні російські сепаратисти з їхніми закордонними підбурювачами, неминує гинуть тисячі незахисних мирних мешканців, може навіть у більшій кількості, ніж закуті у броню досвідчені воїни. Серед мирних втрат буде значна кількість українських росіян, бо ймовірно військові дії провадитимуться саме на Сході та Півдні України, де російська меншина найчисельніша. Українські лікарі, прагнучи захистити життя також наших російських співгромадян, закликають чинну владу в Україні вжити найрішучіших заходів, аби зупинити бездумних російських сепаратистів всередині та зовні країни.

Не виключено, що підступний російський агресор найвірогідніше може нападати на нас вже найближчим часом. За спинами сивочолих ветеранів, силами своїх кадрових диверсантів у цивільному, «політичних туристів» із сусідніх із Україною областей Російської Федерації та деяких представників російської п'ятої колонії в Україні, спроби окупувати декілька областей від Донецька до Одеси, створивши таким чином плацдарм для наступу на Київ. Іхній успіх чи неупіх залежатиме, в першу чергу, від нашої здатності боронитися, від бойового духу наших військовиків та їхніх великих (і не дуже великих!) керівників. Ми мусимо, наперші, усвідомити одвічну мудрість: «Хочеш миру – готуйся до війни!»

Станіслав НЕЧАЙВ,

в.о. президента

Всеукраїнського лікарського товариства, м. Київ.

• Вісті УЛТ у Львові

ОБГОВОРЕНО КАНДИДАТУРИ НА ПОСАДУ ОЧІЛНИКІВ ДЕПАРТАМЕНТУ

На засіданні Головної управи УЛТ у Львові за участю голів низки первинних осередків та зацікавлених членів товариства відбулося обговорення критеріїв вимог до кандидатів на посаду директора Департаменту охорони здоров'я ЛОДА та заслухано виступи окремих кандидатів.

Заслухано звернення керівників аптечних мереж щодо продажу ліків та медичних товарів виробництва РФ. Прийнято відповідне звернення УЛТ до лікарів.

Розглянуто та обговорено звернення УЛТ у Львові до МОЗ України щодо невідкладних проблем для вирішення з погляду українського лікаря протягом перших 100 днів та 365 днів, які можуть бути реалізовані наказами міністерства. У ньому, зокрема, йдеться про соціальні гарантії для медиків, запровадження елементів лікарського самоврядування та про низку інших актуальних проблем нашої медицини, які потребують якомога швидшого розв'язання во ім'я досягнення консенсусу в реформуванні вітчизняної медицини.

Власна інформація

Прес-конференція для представників ЗМІ «Онкогематологія в Україні: стан служби та потреби пацієнтів».

• Вісті УЛТ у Львові

НА ЧАСІ – ТРАНСФОРМАЦІЯ УЛТ У ПОВНОЦІННУ ОРГАНІЗАЦІЮ САМОВРЯДУВАННЯ ЛІКАРІВ

Нотатки з щорічної звітної конференції УЛТ у Львові

На щорічній звітній конференції УЛТ у Львові, яка відбулася 22 березня, було заслухано звіт голови товариства доктора **Володимира Семеніва**. У своєму виступі він нагадав історію виникнення Українського лікарського товариства та його основні завдання. Було підкреслено, що у 1938 році УЛТ об'єднало 75% усіх лікарів-українців на теренах Польщі. Сьогодні громадська організація «Українське лікарське товариство у Львові» є добровільною, демократичною, незалежною професійною організацією, що діє на засадах самоврядування в межах Львівської області та об'єднує близько 12% лікарів та осіб споріднених професій, які працюють у галузі медицини та сфері охорони здоров'я – 1096 членів. Існує 43 осередки УЛТ серед 82 медичних закладів Львівщини. У Головній управі працює 21 особа. Функціонують 7 комісій товариства: координації роботи осередків (очолюють **О. Тушницький**, **З. Жукровська**), науково-видавничу (голова – **А. Гаврилук**), кваліфікаційно-кадрову (голова – **Л. Гошко-Ней**), юридичного та соціального захисту лікарів (голова – **О. Іванців**), статутна (очолюють **А. Кравець**, **М. Шмідт**), лікарської етики та деонтології (голова – **А. Іванців**). Суд лікарської честі працює під керівництвом доцента **В. Синиці**. Редакційну колегію часопису «Народне здоров'я» очолює доцент **З. Масний**.

Д-р В. Семенів висвітлює різні аспекти роботи товариства за звітний період. Зокрема, він розповів про завершення складання електронного реєстру членів товариства, роботу над переєстрацією Статуту УЛТ, оновлення інтернет-сторінки товариства, створення бази даних про колег-емеритів у потребі, перманентний догляд за могилами відомих лікарів. УЛТ займає активну позицію при атестації лікарів у ДОЗ ЛОДА – члени товариства представлені в усіх комісіях ДОЗ. Представники УЛТ беруть участь у роботі Громадських рад МОЗ України та ЛОДА, консультативно-експертних комісій ДОЗ ЛОДА. Проводиться захист професійних інтересів та прав лікарів.

Було створено Львівську філію медичної служби Штабу Національного порятунку. Проводиться регулярне інформування про потреби медслужби, члени товариства приймали велику активну участь у її діяльності. УЛТ активно виступило на захист історичної пам'ятки – будівлі, з якої було започатковано Народну лічницю – проводились громадські слухання, пікетування, приймалися звернення до міської влади. Спільними зусиллями будівлю було врятовано від руйнування – 17 січня 2014 року було заборонено будь-які дії на ній діяння, а 12 лютого забудовник відмовився від планів будівництва. Тепер маємо відродити музей Народної лічниці імені Андрея Шептицького до ювілею митрополита, який її заснував.

Доповідач розповів про успішну реалізацію проекту прихильності «УЛТ – велика родина».

У доповіді було висвітлено науково-просвітницьку діяльність товариства, яка реалізується в рамках тристоронньої угоди про безперервну медичну освіту лікарів Львівщини між УЛТ, ДОЗ ЛОДА та факультетом післядипломної освіти ЛНМУ ім. Данила Галицького від 22 липня 2009 року. За звітний період проведено цикл науково-практичних конференцій пам'яті видатних українських медиків, цикли конференцій з біоетики (за співучастю філософсько-богословського факультету УКУ), візитні конференції в районах області, зокрема «Актуальні питання сучасної медицини» у Старому Самборі, «Актуальні питання сучасної кардіології» у Мостиськах. Також були проведені у Львові конференції з проблем патології ЛОР-органів та верхніх дихальних шляхів у практиці лікаря-терапевта (до 150-річчя доктора Івана Куровця), питань сучасних підходів до лікування болю в спині, а також щодо нестероїдних протизапальних препаратів у сучасній медицині та фармації та їх ефективності чи безпеки. Члени УЛТ брали участь у конференціях під час виставок ГалМЕД, зокрема: «Досвід та перспективи реформування первинної медичної допомоги», «Стандарти лікування і діагностики невідкладних станів у практиці сімейного лікаря» в квітні 2014 року. У 2014 році планується проведення конференцій до 150-річчя офтальмолога Михайла Коса та до 70-х роковин загибелі доктора Юрія Липи.

УЛТ прийняло низку звернень до владних структур: «Про першочергові заходи МОЗ на перші 100 і 365 днів»; «Про впровадження перших елементів лікарського самоврядування протягом року»; «Про збереження спеціалізації педіатра в структурі ЦПМСД»; «Про лібералізацію підходів до вакцинації»; «Про зарахування медичного стажу для послуги літ у працівників недержавних ЛПЗ»; «Про забезпечення належного знеболення онкохворих шляхом спрощення призначення та контролю опіатів»; до ЛМР про музефікацію амбулаторії

Народної Лічниці і створення скверу Митрополита Шептицького з пам'ятником Є. Озаркевичу; протестну відмову проти агресії РФ та звернення до російських колег-медиків. Конференція схвалила прийняті заяви та звернення.

Серед існуючих проблем товариства названо недостатність зв'язку зі студентами-медиками та інтернами, омолодження товариства, а також певна пасивність та безініціативність медичної громади, надмірний прагматизм («Що мені дає членство в УЛТ?»).

До планів роботи Головної управи насамперед входять: трансформація товариства у повноцінну організацію самоврядування лікарів; посилення інформування осередків про діяльність Управи (електронною поштою), проведення візитних засідань Управи та візитів осередків, регулярне проведення розширених засідань Управи за участю осередків, проведення «Днів осередків» у домівок УЛТ; відновлення діяльності молодіжного сектору товариства. Серед завдань на майбутнє – створення осередків УЛТ у кожному ЛПЗ області, максимальне збільшення числа членів, створення молодіжного сектору товариства, премії ім. Івана Куровця для переможців конференції молодих вчених ЛНМУ імені Данила Галицького, створення кооперативу взаємодопомоги «Лікарська взаємодопомога», продовження організації семінарів, науково-практичних конференцій, присвячених клінічній, етичній, юридичній питанням, досвіду реформування системи охорони здоров'я.

Проведено презентації товариства в ЛПЗ області у Старо-Самбірській та Мостиській ЦРЛ, у фізियोпульмонологічному центрі, лікарні позалегового туберкульозу, 1-й міській комунальній поліклініці Львова.

Актуальним залишаються питання: вирішення юридичного статусу домівок УЛТ, який перебуває у комунальній власності; завершення судових процесів, пов'язаних зі спробою рейдерського захоплення приміщення; проведення необхідних ремонтних робіт (у 2013 році зроблено капітальний ремонт покрівлі будинку). Щодо часопису УЛТ у Львові «Народне здоров'я», то на перспективу велими актуальним є збільшення числа передплатників з веденням його до загальної кількості членів товариства, активізація подачі матеріалів до публікації в газеті.

Українське лікарське товариство у Львові
Інтернет - комунікація УЛТ

інтернет-сторінка УЛТ <http://www.ult.lviv.ua>
 (Володарев Станіслав, Рудак Світлана)

<http://www.facebook.com/ULT.Lviv> - сторінка УЛТ у Львові
 (створена в січні 2014, актуально 11 лютого 2014)

Цілова розсилка інформації та повідомлень:

UMA - Lviv (СФУЛГ, ВУЛГ, УЛТ у Львові - 662)
 ULT - Lviv (Львівське лікарське товариство - 515)
 ULT - eol (С'єрва, големі колекції, есерджис - 66)
 ULT - cardio (кардіологи - 48) ULT - admin (члени Управи 21)
 ULT - neuro (неврологи - 36) ULT - sono (СЗД 15)
 ULT - hr (ГОР-лікарі - 18)
 ULT - psy (психіатри - 25)
 ULT - dent (стоматологи - 35)
 ULT - olo (окуляри - 20)
 ULT - endo (ендокринологи - 8)

Учасники конференції заслухали звіт скарбника товариства п. **Олександра Кначалаби** за звітний період та план кошторису на 2014 рік. Обидва документи були одностайно затверджені.

Голова кваліфікаційно-кадрової комісії д-р **Ольга Біленька** представила подані протягом 2013 року заяви 60 осіб, які бажали вступити до УЛТ у Львові, кандидатури яких були рекомендовані Головною управою до прийому. Конференція вирішила прийняти до товариства лише тих заявників, які були присутні на засіданні або не змогли прибути через поважні причини.

У виступі члена Управи д-ра **Андрія Іванців** йшлося про нещодавнє засідання Громадської ради при МОЗ України. Було повідомлено, що конгрес СФУЛГ відбувся 16-18 лютого 2014 року в Чернівцях.

На початку конференції професор **Олександр Кіцера** представив надзвичайно цікаву і багато ілюстровану мультимедійну розповідь «До Ескулапа на ралей...» У ній йшлося про контакти Тараса Шевченка з бігавими медиками, які відіграли значну роль у його житті. Цікаво було довідатися про те, що Великий Кобзар був не лише видатним поетом та художником, а й достатньо глибоко вивчав анатомію, технологію поліграфічних процесів, гальванопластику, вільно читав в оригіналі польську та французьку літературу – був людиною «леонардовських» масштабів.

Голова комісії соціального та юридичного захисту лікарів д-р **Олег Іванців** докладно розповів про перебіг тривалих судових розглядів щодо рейдерських зазіхань на домівок товариства.

Конференція одностайно підтримала звернення УЛТ у Львові щодо засудження російської агресії проти України. У виступі члена Управи професора **Андрія Базилевича** йшлося про ситуацію із широким та всебічним обговоренням законопроекту «Про лікарське самоврядування». Він також розповів про численні науково-практичні конференції, симпозиуми тощо, які було проведено під егідою чи за участю УЛТ, та подальші плани роботи товариства в цьому напрямі.

У зв'язку із завершенням 3-річної каденції Суду лікарської честі його голова доцент **Володимир Синиця** звітував про проведеною роботу. Конференція перебрала Суд лікарської честі на новий термін.

Робочий момент звітної конференції УЛТ у Львові.

Д-р **Степан Серда** закликав активізувати роботу товариства у Громадській раді Львівської обласної ради.

Конференція заслухала звіт голови Лікарського клубу імені Юрія Липи доцента **Ірини Чубучної** та перспективний план його діяльності.

Заступник голови товариства д-р **Зорина Іванків** докладно інформувала учасників конференції про участь членів товариства у роботі медичної служби Євромайдану, а також про надану УЛТ допомогу у забезпеченні її медикаментами. Вона повідомила про намір організувати до Дня медика «Пробіг здоров'я» разом із АТ «Галичфарм».

Д-р **Орест Тушницький** у своєму виступі висвітлює різні аспекти координації Головною управою роботи першочергових осередків товариства, зупинився на існуючих у цьому питанні проблемах та можливих шляхах їх вирішення. Він також розповів про ситуацію із впровадженням Закону України «Про лікарське самоврядування».

Заслужений професор ЛНМУ ім. Данила Галицького **Ярема Томашевський** ознайомив учасників з уніфікованою програмою загальної диспансеризації населення та профілактики йододіфіцитних захворювань, а також із розробленим під його керівництвом способом ранньої діагностики цукрового діабету шляхом застосування доступної методики самоконтролю вуглеводного обміну.

Головний редактор газети «Народне здоров'я» доцент **Зеновій Масний** охарактеризував значення друкованого органу УЛТ в історичному аспекті, наголосивши на тому, що газета є трибуною для визначення громадської позиції товариства. Він відзначив, що творення цивілізованої держави без розвитку громадського суспільства є неможливим, а тому члени товариства повинні активніше передплачувати свою газету та виступати на її сторінках. Було підкреслено, що видання газети відбувається завдяки всебічній підтримці ЛНМУ імені Данила Галицького, передусім ректора університету, члена-кореспондента НАМН України **Бориса Зіменковського** та за безосередньої участі проректора з науково-педагогічної роботи, професора **Анатолія Магльованого**.

У всіх виступах було запропоновано дати задовільну оцінку роботі Головної управи за звітний період і конференція погодилась з такою оцінкою.

Власна інформація.

• Новини львівської медицини

Львівський медичний форум

1-3 квітня 2014 року відбувся Львівський медичний форум «Здоров'я та довголіття» і ХХ ювілейна медична виставка ГалМЕД. Організатором Форуму виступило АТ «Гал-ЕКСПО» за підтримки Міністерства охорони здоров'я України та Департаменту охорони здоров'я ЛОДА. Організаторами наукових заходів були Українська асоціація сімейної медицини, Всеукраїнська асоціація клінічної та лабораторної медицини, Асоціація сімейних лікарів Львівщини, Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького, Українське лікарське товариство у Львові, Львівський регіональний фізियोпульмонологічний лікувально-діагностичний центр, Львівський обласний центр здоров'я, Львівська обласна наукова медична бібліотека.

Під час Форуму було проведено низку науково-практичних конференцій: «Актуальні питання реформування системи охорони здоров'я», «Стандарти діагностики та лікування невідкладних станів у практиці сімейного лікаря», «Нові підходи до профілактики, діагностики та лікування легеневих захворювань», а також «Круглий стіл» на тему «Здоров'я та довголіття». Зацікавлені могли відвідати майстер-класи та презентації фірм, які брали участь у виставці.

У тематичних розділах виставки було представлено лікувальне та діагностичне обладнання, медичні прилади та інструменти, лабораторна техніка, інноваційні технології та розробки, санітарно-гігієнічне обладнання, засоби реабілітації та товари для людей з обмеженими можливостями, фармацевтичні препарати, бальнеологічне обладнання, засоби невідкладної допомоги, медичний одяг, засоби санітарії та дезінфекції, біологічно активні добавки, фітопродукти та лікувальна косметика. Крім того, своє висвітлення на Форумі знайшли питання лабораторної медицини, проблеми страхової та лабораторної медицини, різні аспекти сучасної клініки і медичних послуг.

Власна інформація

У кулуарах конференції.

• Відлуння Майдану

Упродовж усіх тривожних місяців, днів і ночей Євромайдану поруч із протестувальниками завжди перебували медики-волонтери. Лікарі різних спеціальностей, медсестри та фельдшери з усіх куточків України – вони самовіддано й непомітно для сторонніх очей виконували свою важливу місію. На території Майдану діяли медпункти, де кожен потребує міг отримати медичну допомогу. Коли ж дні мирного протистояння змінилися страшніми кривавими подіями, на базі медпунктів почали розгортатися операційні й польові госпіталі, де знадобилася допомога досвідчених хірургів та анестезіологів. Місія, покладена на медиків Майдану, стала ще відповідальнішою, коли розпочалося «полювання» міліції на людей із пораненнями в лікарнях, що спричинило створення на Євромайдані фактично паралельної структури надання медичної допомоги. Пропонуємо увазі читачів спогади про ці тривожні дні нашого постійного дописувача лікаря-психотерапевта Мирона Островського.

ТРИВОЖНІ ДНІ І НОЧІ МЕДИЧНОЇ СЛУЖБИ МАЙДАНУ

Перебування на Майдані можна умовно розділити на чотири періоди. До 11 січня – «гра в демократію», з 11 до 19 січня – просто силовий тиск, схибнена атака, з 20 січня до 18 лютого – гумові та пластикова кулі, шумові гранати, з 18 лютого – бойові дії, війна.

Мирон Островський на «робочому місці в наметі-медпункті».

Прибувши в холодний осінній день 20 листопада на засідання круглого столу «Лікарське самоврядування: міжнародний досвід та перспективи впровадження в Україні», що відбувалося у Комітеті Верховної Ради України з питань охорони здоров'я у Києві на Грушевського, я почав передчувати шось недобре.

Вже тоді видавалося, що забагато цих охоронців-спецпризначенців перебуває на вулицях адмінкварталів Києва.

Коли жорстоко побили студентів на Майдані – відгукнулася уся Україна. Спочатку на підлозі в Жовтневому палаці було багато одеситів – це були і молоді люди, і поодинокі старші особи, і навіть сім'я із малолітніми дітьми. Вони, ці одесити, розмовляли на різних мовах: і на чистій «рафінованій» українській, і на суржикі, і з галицьким акцентом (це були вихідці із Західної України, що проживали на Одещині), і на російській. Хлопець, який відпочивав, лежачи на підлозі і розмовляючи мирно по мобільнику з кимось із Одеси, на закінчення розмови у підвищеному тоні заявив: «Елена Александровна, в стране идет гражданская война, а вы мне заявляете, что я должен именно в этот момент думать о карьере и семье, это не соизмеримо». Той пан, що з галицьким акцентом, по телефону, ймовірно, з дочкою говорив: «Я не можу зараз прийти, тут так твориться, тут так падіння, що я не можу це пропустити, то нічого страшного, що вони обляють фарбою мою машину, тут бути важливіше». Той пан перебував у Києві добрих три або чотири тижні безперервно. А сім'я з малолітніми дітьми приїжджала до Києва на вихідні. Згодом одеситів помешало, а на їх місце приїхали з Львівщини мешканці Соснівки, Червонограда, Сокаля, Великих Мостів, Жидачів і Ходорова.

Така ось коротка історія і характеристика одного залу в глибині першого поверху Жовтневого палацу. Потім там ночували беркутівці, але мене тоді вже там не було. Я навіть не знаю, яка це по рахунку була сотня, бо я чергував у медпункті в наметовому містечку, сюди приходив відспати і зайвих запитань не задавав. За мою бутність у цьому залі змінилось три сотники разом із сотнями.

Я очима аполітичного лікаря, який надавав медичну допомогу хлопцям, що перемерзали, кашляли, обморозували

ноги, вуха, обличчя, губи, руки, зауважив, що на початку піднялася вся Україна проти несправедливості та насильства, а згодом гасла дещо змінилися. Коли в намет до мене прийшла брати інтерв'ю журналіст Олена (вона ж виявилася референтом народного депутата Ханенка), я сказав, що не люблю такого «циганського життя», а люблю комфорт, розмірену психотерапевтичну роботу з пацієнтом в захищеній обстановці. Але тут я задля того, щоб Україна будь-що приєдналася до Європи і поринула у правове поле цивілізованої держави. Вона мені потім при зустрічах часто згадувала: «Як там «циганське» життя?»..

Згодом налив на Майдан людей зі Східної і Південної України почав зменшуватися, а їхнє місце займали вихідці із Західної та Центральної. І лозунги ставали не резонансом протесту проти побиття дітей і за Європу, а все конкретнішими і смисливішими за повалення режиму.

У наметовому містечку в медпункті нас було четверо лікарів: анестезіолог Павло з Вінниці – наш лідер, невролог Натан (ортодоксальний єврей) з Києва, хірург Сашко з Волині і я, психотерапевт із Львова. Потім два медичних намети об'єднали в один і до нас приєдналися Сергій з Дніпропетровська, чеченка Аміна з Одеси і двоє студентів шостою курсу Іван і Ганнуся із Львова. То я до того, що лікарі з Дніпропетровська та Одеси – це останнє регіональне вливання. Вони нас не покидали до кінця, але нових людей з Півдня і Сходу не було. Тоді як із Львова, Вінниці чи Києва завжди хтось «свіжий» прибував. Віддаю нам допомагали фельдшер Михайло, лікарі Каріна та Олена з Києва.

При злитті наметів ми відстояли нашого лідера Павла. До речі, з Павлом я познайомився, дякуючи нашим лікарям – членам УЛТ Василю Савенку і Степану Середі. Підпорядковувались ми Штабу національного спротиву, що був у Будинку профспілок. Координували медичну службу Штабу Олег Мусій і народний депутат медик Святослав Ханенко. При необхідності проводилася ротация і нас скеровували в інші медпункти, так само, як і в наш намет прислали зі штабу лікарів.

На самі Різдяні свята, а також 19-20 січня, коли я чергував у центральному медпункті на третьому поверсі Будинку профспілок, я вперше побачив рани від пластикових куль. Кулі виймали хірурги-волонтери кияни, а я займався перев'язками. Хірурги-кияни вночі чергували, а вдень бігли на свою роботу, або навпаки: вдень – у нас, а вночі – на чергування на основну роботу. Вони нам вперше розповіли, що майданівці мають попередження і не звертаються до киянських закладів охорони здоров'я, остерігаючись переслідування. А одному молодому кобзареві, котрому розірвало пластиком кулею брову і покулі і він боявся їхати в рідні Черкаси на операцію, то прямо на місці на третьому поверсі Будинку профспілок здійснили пластичну операцію. Молодці киянські хірурги!

До роботи в медпункті профспілок я залучив члена УЛТ, сімейного лікаря четвертої міської поліклініки Марічку Шкробіт-Козак, котра приїхала просто на мітинг. Працювала вона не-

Ольга Босомалець, Павло Лесик, Ганнуся Віюк, Іван Фуртак.

самовито, бралася за будь-яку роботу, навіть хірургічну. Оце і є справжній лікар загальної практики – сімейної медицини! Давала палкі патріотичні інтерв'ю для телебачення. А коли я сказав, що їду на кілька днів додому і маю квіток – обурилася, «як я смію тікати?», молодці! Але я поїхав, бо знав, що повернуся. Подібно, як і киянські хірурги, ми і хотіли бути на Майдані, і переживали, щоб не втратити своє місце праці.

Скеровували мене і в медпункти по вулиці Грушевського, і Грушевського, 4. На Грушевського, 4 у приміщенні бібліотеки Верховної Ради був найкраще організований медпункт: чотири хірургічні столи, за кожним закріплено старшим анестезіологом, при ньому – два хірурги, або хірург і травматолог, і четвертий – фахівець терапевтичного профілю. Крім того, у зміні обов'язково мали бути кардіолог та невролог – геніальна організація! Організував цей медпункт полковник медслужби – не можу згадати його прізвище, бо я його не бачив, лише його втвірив у дії. Мене до хірургічного столу не підпусkali, «відганяли». Я, маючи там за дві доби чергування лише три звернення як до психіатра, займався упорядкуванням аптеки – все було розфасовано, поділизувано, тож залишилися задоволені. Тут ми очікували атаки беркутівців, тому всі вступили в товариство Червоного Хреста. Членський квиток Київської місцевої організації від 25 січня за № 45 мав мене захищати.

У медпункті на Грушевського, 1 я чергував 2-4 лютого. Якщо у наметовому містечку я дружив з війнами-афганцями, то тут були воїни-хлопці з «Правого сектору» – набагато молодші від своїх-афганців, але екстремальніші і не любили преси, навіть фотографуватися. І мене привчили. Анастезіолог-хірург із Харкова, коли наші хлопці-львів'яни хотіли сфотографуватися на пам'ять, сказав: «Ви не розумієте, що ви робите, не розумієте, хто може побачити ці фотографії». І його можна зрозуміти, враховуючи, що його земляки Допкін і Кернес.

18 лютого у мене день народження і відзначає я його у Львові. Коли приїхав до Києва, Сашко, хірург, із сарказмом: «Ти, Мирончик, знаєш, коли вижджати?» – закололо... Сашко, хірург із Волині, хоч і драгував своєю поведінкою і своїм важким характером весь медичний колектив, а керівник медслужби навіть відсторонив його від роботи, – я все ж його люблю за відвагу. Часто за нього заступався, але це мало що давало. Його впертий характер переважав. Він одягнув бронжилет і перетворився із лікаря на бійця. Невдовзі він мені показував свої медалі, які отримав разом з своїми побратимами-афганцями. І я знаю, що він їх справді заслужив.

Був я ще в Межгір'ї та контактував зі службою психологічної допомоги Майдану, координатором якої був Володимир Погорілий, відвідував їхні зібрання. Але це вже інші історії.

Мирон ОСТРОВСЬКИЙ,
психотерапевт, Львів.

• Точка зору

ІЗ СИЛЬНОЮ ВІРОЮ У ВЛАСНІ СИЛИ – ПЕРЕМОЖЕМО!

Напередодні сумнозвісного невідання договору з ЄС В. Януковичем журналісти ТСН створили пародію на російський фільм «Жахів» про Україну. Ми навіть не підозрювали тоді, до якої страшної інформаційної пропаганди готувалася Росія на чолі з В. Путіним та Д. Кісєльовим. Як систематично і цілеспрямовано «примивали» брехню мозок усіх громадян Росії та будь-якого прихильника російських ЗМІ. Лише Революція гідності виявила силу цієї інформаційної зброї, коли «привласнили» Крим (21 березня 2014 р. Путін підписав закон про прийняття Криму і Севастополя до складу РФ).

Захарувати свій інформаційний простір рос-шпигунськими брехливими перекрученими фактами – злочин проти мешканців, які живуть в Україні. Ворог не спить. І кожен день мільйонна армія брехунів із Росії на чолі з Д. Кісєльовим продовжує нагнітати ситуацію напруги в Росії, а також на Сході та Півдні України, робити її настільки страшною, що якби ми не бачили наслідків цієї інформаційної війни – такої агресивної та невідступної стосовно України, то не було б так сумно. Хочеться вірити, що Путін нарешті зупиниться. Та поки що на це не виглядає.

Священники радять не дивитися телебачення цілодобово, у багатьох людей просто порушується психічна рівновага, аж до депресії та неврозів. Тут спадає на думку чи не єдиний захист – МОЛИТВА.

Сила молитви може врятувати від неспокою і напруги, яка валом накопчується з різних інформаційних джерел. Правду говорила Руслана напередодні прямого і безапеляційного

втручання російських військових на територію Криму відразу після закриття Олімпійських ігор (яка іронія, правда ж?). І саме: «У нас мають бути зараз здорові нерви, щоб пережити». І ще одна розумна людина дала: «Найстрашніше позаду, але найважче попереду».

НЕ ДОПУСТИТИ ВНУТРІШНІХ ЧВАР!!! Цього дуже хочуть вороги, і це історично доведено.

Найважливіше – наша культура зараз. Не давати брехливим ЗМІ Росії найменших підстав до обривання. НЕ ЗРИВАТИСЯ НА ЕМОЦІЇ у відповідь на їх провокації. МОЛИТВА ЗАРАДИ ПІДТРИМКИ ВНУТРІШНЬОЇ РІВНОВАГИ І ВІРА, ЦЮ ВИСТОЯТИ!

Я із захопленням сприйняла, як в одному із супермаркетів Одеси прозвучала «Ода радості» Л.В. Бетховена – теперішній Гімн Європи. Усі смілять та небадідужі люди, особливо інтелегенція, повинні об'єднатися, повести за собою слабких, тих, що не до кінця усвідомлюють віроломство зла, що нам загрожує, та безбезпечно втратити внутрішній мир і спокій. ПО ВІРІ ВАШІЙ... Читати Шевченка! «Кавказ!» І не дозволити ворогу думати та насолоджуватися, що ми злякались. НІ!!!

Згадує Сергія Нігояна та його цитування Шевченка. Його усміхнене обличчя і віра, яка лише після смерті – СМЕРТІ ГЕРОЯ – запалила гні до кінця, навіть на смерть, не одного українця. І сьогодні НЕБЕСНА СОТНЯ дивиться на нас із небес – чи гідні ми вистояти до кінця, чи не даремно пролили вони свою СВЯТУ КРОВ за нашу рідну землю? Згадаймо слова Великого Тараса:

«Борітеся – поборете!
Вам бог помагає!
За вас правда, за вас слава
І воля святая!».

Ольга ДЖУРА,
доцент кафедри гістології, цитології та ембріології
ЛНМУ імені Данила Галицького.

• Новини львівської медицини

НАУКОВИЙ СИМПОЗИУМ

4 квітня у Львівському національному медичному університеті ім. Данила Галицького було проведено науковий симпозиум «Коморбідні стани у хворих з серцево-судинною патологією: діагностика та лікування». Конференцію було проведено згідно із тристоронньою угодою між Департаментом охорони здоров'я ЛОДА, Українським лікарським товариством у Львові та факультетом післядипломної освіти ЛНМУ ім. Данила Галицького за співучасті Львівського обласного терапевтичного товариства. Генеральним партнером стала компанія «GEDEON RICHTER», партнерами «BAYER», «KRKA», «KB3», «NICOMED», «PFIZER», «PROFARMA», «SANOFI», «SOFARMA».

Учасники симпозиуму заслушали лекції відомих українських вчених професорів Ю. Сіренка, М. Долженко, Є. Складярова, О. Мітченко, Г. Радченко, Ю. Кияка, О. Радченко, А. Ягєнського, І. Давидової, Л. Журавлевої.

Власна інформація

• 3 нагоди 200-ліття Т. Г. Шевченка

ВІШАНУВАННЯ ЮВІЛЕЮ КОБЗАРЯ

11 березня у Львівській обласній дитячій клінічній лікарні «ОХМАТДИТ» за ініціативи осередку УЛТ у Львові було урочисто вшановано 200-ліття від дня народження Тараса Шевченка. Всі учасники свята були в національних строях.

На початку урочистості присутні згадали хвилиною мовчання загиблих героїв «Небесної сотні», переглянули щемливі відеокадри прощання із ними.

У святкуванні взяли участь діти працівників лікарні. Так, учениця 8 класу Роксолана Верхомія заспівала авторську пісню, присвячену подіям на Майдані (див. *нижче*). Вона також декламувала вірші Шевченка «Думка» та «Лілея». Учень 6 класу Максим Онисик виконав на флейті музичну композицію та розповів вірші «Доля», «Мені однаково», «В казематі». Анна Цюлько, учениця 6 класу, прочитала уривок з вірша «Гайдамаки».

Активну участь в урочистості взяли також члени Українського лікарського товариства: д-р І. Гримак декламував поему «Неофіти», д-р Н. Костур – «Холодний яр», а д-р В. Штибель – вірш «Розрита могила». На завершення всі присутні разом виконали безсмертний «Заповіт» Великого Кобзаря.

Василь ШТИБЕЛЬ,
лікар Львівської обласної дитячої клінічної лікарні
«ОХМАТДИТ», кандидат медичних наук.

Небесна сотня

Стоїть на Майдані «Небесна сотня»
Люди із жалем на небо глядятъ:
«Тумани, тумани, скажіть, де є діти,
Чому їхні мами за ними тужать?»

Ой мами ви, мами «Небесної сотні»,
Прийдіть на могили до дітей своїх,
Ніхто, як матуся, їх так не згадає,
Й молитись так широко не буде за них.

Тумани вечірні Майданом гуляють
І зовсім не чути вже крику людей...
Тумани, тумани, верніть нашу сотню,
Верніть нашу сотню майданських дітей!

Роксолана ВЕРХОМІЯ.

• На допомогу сімейному лікарю

РАННЯ ДІАГНОСТИКА ЦУКРОВОГО ДІАБЕТУ

У рамках «Уніфікованої програми загальної диспансеризації населення та профілактики йододифіцитних захворювань (ендокринологічний профіль)» розпрацьовано ранню діагностику цукрового діабету за пірватурним тестом. Її авторами є група авторів під керівництвом заслуженого професора ЛНМУ ім. Данила Галицького **Яреми Томашевського**.

Для цього проводиться самоконтроль вуглеводного обміну візуальним методом у домашніх умовах. Об'єктом дослідження служать α -кетокислоти (пірват, α -кетогларат, оксалоацетат) сечі нічної або зібраної протягом дня, бажано – через 2 години після стандартного вуглеводного сніданку (200 г білого хліба і 20 г (3 чайні ложки) цукру на півтори склянки (300 мл) води).

Обладнання:

- 1) одна пробірка (5 мл) – може бути ампула для дистильованої води, новокані чи ізотонічного розчину NaCl;
- 2) піпетка – використовується інсуліновий шприц;
- 3) кольорова шкала (додається) для візуальної діагностики п'яти ступенів інсулінорезистентності (I ступінь – 900 мкмоль/л, II ступінь – 1800 мкмоль/л, III ступінь – 2700 мкмоль/л, IV ступінь – 3600 мкмоль/л і V ступінь – 4500 мкмоль/л).

Реактиви:

- 1) розведена соляна кислота (НСІ, 8,33%) – можна придбати в аптеці;
- 2) солянокислий 0,1% розчин 2,4-динітрофенілглідазину (ДНФГ): 50 мг реактиву (урівноважується однією краплею води на домашній аналітичній вазі нашої конструкції) розчиняють у 30 мл розведеної соляної кислоти (8,33%) при слабкому підігріванні суміші. Її залишають до наступного дня, коли об'єм розчину доводять до 50 мл;
- 3) розчин натрію гідроксиду (NaOH) 12 г/100 мл або 0,6 г/5 мл.

Хід визначення:

У пробірку вносять: 0,5 мл H_2O , 0,4 мл ДНФГ і 0,1 мл сечі. Вміст пробірки змішують після додавання кожного реактиву і на 20 хв залишають у темному місці при кімнатній температурі. Потім у пробірку додають 1 мл 12% розчину NaOH, змішують і через 5 хв порівнюють інтенсивність червоно-оранжевого забарвлення розчину дослідної пробірки із кольоровою шкалою.

• 3 нагоди 200-ліття Т. Г. Шевченка

«І МЕНЕ В СІМ'І ЄДИНИЙ...»

«І мене в сім'ї єдиний, в сім'ї вольній, новій не забудьте пом'янути незлим тихим словом», – ці слова Тараса Шевченка з його могутнього «Заповіту» звернені сьогодні до кожного з нас. У дні, коли все прогресивне людство відзначало 200-ліття від дня народження Великого Кобзаря, повсюдно в Україні відбулися Шевченківські вечори, де згадували біографію поета, цитували його твори, проводили паралель із сьогоденням і ще раз переконувалися в актуальності сказаного Тарасом Григоровичем ще у XIX столітті.

Свій вечір УЛТ у Львові цього разу провело 12 березня в гостях у народного музею Тараса Шевченка, який існує в місті вже десять років у приміщенні Палацу мистецтв. Науковий співробітник музею пані Зеновія Філіпчук розповіла історію створення музею, який пройшов шлях від виставки картин львівських художників, які відвідали шевченківські місця з творчою експедицією, до повноцінного музею, що володіє цінною збіркою «Кобзарів» та інших експонатів, дотичних до Тараса Шевченка та його епохи, матеріалами Шевченкіани, виданими у різні роки.

Перед початком вечора у його учасників була змога ознайомитися з кількома виставками, розгорнутими в стінах Палацу мистецтв з 200-річчя з дня народження Кобзаря.

Завершився вечір словами Шевченкового заповіту, який прозвучав вірменською мовою у виконанні асистента кафедри сімейної медицини ФПДО ЛНМУ імені Данила Галицького Гаяне Чнгрян.

Ірина ЧУБУЧНА,
доцент, голова клубу імені Юрія Липи УЛТ у Львові.

Фото Віктора Костовського

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ МЕДИЦИНИ В ДАТАХ ТА ІМЕНАХ НА 2014 РІК від професора Ярослава Ганіткевича*

(Продовження. Початок див. у «НЗ» № 2 за 2014 р.)

ПЕРСОНАЛІЇ

1114 – помер чернець Києво-Печерської лаври **Алімпій** – іконописець, перший чернець-дерматолог. Фарбами, якими малював ікони, лікував шкірні хвороби, виліковував проказу.

1744, 7 листопада – у с. Веприку на Полтавщині в сім'ї священника народився **Нестор Максимович Максимович-Амбодик** – доктор медицини Страсбурзького університету, вчений-енциклопедист, «батько російського акушерства».

1744, 11 листопада – у містечку Белянка Краківського воєводства народився **Андрій Крушинський** – доктор медицини Віденського університету, перший «протомедик» Галичини, організатор, перший директор та професор «Медичного колегіуму» у Львові (сьогодні – Львівський державний медичний коледж ім. А. Крушинського).

1789, 7 липня – в с. Воробівцях на Чернігівщині 17-ю дитиною у сім'ї священника народився **Ілля Васильович Буяльський** – професор анатомії Петербурзької медико-хірургічної академії, засновник пластичної анатомії, вчений європейського рівня.

1834, 6 (18) січня – у містечку Махнівці на Київщині народився **Володимир Антонович** – лікар, видатний український історик та археолог.

1854, 15 травня – у с. Зарубинцях біля Тернополя у сім'ї священника народився **Іван Гробоцький** – видатний лікар та хімік, професор низки зарубіжних університетів, академік ВУАН, дійсний член НТШ. Його ім'я надано Тернопільській державній медичній академії.

1854, 10 листопада – у Миргороді народився **Михайло Яновський** – професор, керівник кафедри терапії військово-медичної академії в Петербурзі.

1859, 17 лютого – в Одесі народився **Микола Гамалія (Гамалея)** – мікробіолог, епідеміолог, почесний член АН СРСР (1940), академік АМН СРСР (1945). Разом із І. Мечниковим заснував в Одесі першу в країні епідеміологічну станцію (1896) і Бактеріологічний інститут (1899), ініціатор впровадження загального щеплення проти віспи.

1859 – на Львівщині народився **Адам Соловий** – професор акушерства і гінекології, керівник університетської клініки та державної акушерської школи у Львові. 4 липня 1941 р. розстріляний фашистами у Львові.

1869, 9 грудня – у с. Мазепинцях на Київщині в родині священника народився **Олександр Черняхівський** – професор, завідувач кафедри гістології з ембріологією Київського (1919-

1929) та Донецького (1930-1935) медичних інститутів, багатовітний голова Медичної секції ВУАН. Автор та видавець перших на Наддніпрянщині медичних книг українською мовою. Був заслужений у сфабрикованій справі СВУ (1929).

1869 – на Сумщині народився **Олександр Ющенко** – доктор медицини, психіатр, перший президент Української психоневрологічної академії. Один із основоположників біохімічного напрямку в психіатрії, член Британської психоневрологічної асоціації.

1884, 28 січня – у с. Мокрянах на Львівщині народився **Яків (Якуб) Парнас** – видатний біохімік, академік АН (1942) та АМН (1944) СРСР. Член низки зарубіжних наукових інституцій. Був у Львові директором Інституту медичної хімії університету (1920-1941), директором інституту біохімії АМН СРСР у Москві (1944-1948). 1949 р. загинув у московській в'язниці.

1889, 15 липня – у бідній львівській родині народився **Максим Музика** – мікробіолог, доктор медичних наук, керівник кафедри мікробіології Львівського медінституту (1940-1965), засновник Львівської української школи мікробіологів, центру вивчення склероми. В перші роки радянської влади був директором Львівського медичного інституту.

1894, 20 жовтня – у Крижополі на Вінничині у родині священника народився **Сергій Верхратський** – професор, хірург, історик медицини, завідувач кафедри шпитальної хірургії Івано-Франківського медичного інституту (1946-1971), енциклопедист, учасник визвольних змагань.

1894 – у Барвінкові на Харківщині народився **Іван Грабченко** – професор-хірург, завідувач кафедри шпитальної хірургії у Львівському та Вінницькому медичних інститутах.

1899, 13 травня – в Одесі у сім'ї лікаря народився **Михайло Яновський** – визначний радянський терапевт, академік АМН СРСР (1963), завідувач кафедр факультетської та шпитальної терапії Одеського медичного інституту (1934-1972), один із засновників військово-морської терапії.

1899, 20 жовтня – у Харкові народився **Георгій Караванов** – видатний радянський хірург, завідувач кафедри факультетської хірургії Львівського медичного інституту (1944-1973).

1899, 30 жовтня – у с. Сельці на Рівненщині народився **Іван Базилевич** – терапевт, клінічний фізіолог, учень М. Стражеска та О. Богомольця, завідувач кафедри шпитальної терапії 2-го Київського медінституту. Заклав основи вітчизняної геронтології. В 1930 р. був репресований, з 1943 р. – в США директор геріатричного відділу шпиталю у Говарді.

1899, 1 грудня – у Самарі (Росія) народився **Ростислав Кавецький** – радянський патологофізіолог і онколог, академік АН УРСР (1951), директор Інституту клінічної фізіології АН (1946-

1952), організатор та директор Інституту експериментальної та клінічної онкології МОЗ УРСР (1960-1971).

1909, 15 березня – у Стрию на Прикарпатті народився **Богдан Собчук** – засновник львівської української біохімічної школи, професор, завідувач кафедри біохімії Львівського медичного інституту (1944-1974), член УЛТ.

1909, 30 грудня – у Рожнятові на Прикарпатті народився **Марія Ясеницька** – лікар-педіатр, асистент кафедри фізіології Львівського медінституту. Репресована польською та радянською владами.

1919, 13 січня – на Катеринославщині народилась **Любов Мала** – терапевт, академік АМН СРСР (1974), НАНУ (1993), АМНУ (1993), засновник школи терапевтів та кардіологів, від 1986 року – керівник Інституту терапії АМНУ.

1919, 2 травня – на Чернігівщині народився **Ірина Кенс-Вільхова** – доцент кафедри топографічної анатомії та оперативної хірургії Львівського медичного інституту (1951-1999).

1919, 14 серпня – на Любачівщині (тепер Польща) народився **Михайло Подільчак** – український хірург, професор, завідувач кафедри загальної хірургії Львівського медінституту (1966-1985), дійсний член НТШ, Почесний член УЛТ.

1924, 5 квітня – на Хмельниччині народився **Франц Мамчур** – кандидат медичних наук, професор курсу урології та онкології Івано-Франківського медичної академії (з 1988). Розробив та запровадив у практику низку лікувальних фітобальзамів.

1924, 18 квітня – народився **Юрій Мохноч** – професор, завідувач кафедри хірургії (з 1973) Київського медичного інституту.

1924, 23 квітня – на Полтавщині народився **Олексій Корж** – травматолог-ортопед, академік АМН СРСР (1988), академік НАНУ (1992) та АМНУ (1993), директор Харківського НДІ протезування, ортопедії та травматології МОЗ УРСР (з 1965). Один із піонерів вертебрології в Україні, головний редактор журналу «Ортопедія, травматологія і протезування».

1924, 8 травня – в м. Несвіжі поблизу Мінська в родині білоруського лікаря народився **Лев Личковський** – доктор медичних наук, професор кафедри анатомії Львівського медичного університету (1982-1988).

1924, 20 серпня – у Києві народився **Платон Костюк** – видатний український фізіолог зі світовим ім'ям, академік АН УРСР (1969), АН СРСР (1974), АМН України (1994) та низки зарубіжних академії, засновник школи фізіологів, розвинув напрям клітинної та молекулярної фізіології. Директор Інституту фізіології НАНУ (з 1966), директор Міжнародного Центру молекулярної фізіології НАНУ (з 1992).

(Далі буде)

* За книгою Я. Ганіткевича «Історія української медицини в датах та іменах» (2004). Подаються дати, які є ювілейними у 2014 році.

КУПУЮЧИ РОСІЙСЬКЕ, ЗАРЯДЖАЄШ АВТОМАТИ АГРЕСОРА!

**ЗВЕРНЕННЯ
Українського лікарського товариства у Львові**

Через агресію Росії супроти нашої держави в Україні розгорнуто загальнонаціональний рух за відмову від придбання російських товарів, у тому числі медикаментів та медичних виробів. До цього руху приєднуються і працівники аптечних мереж.

Українське лікарське товариство закликає лікарів утримуватися від призначення своїм пацієнтам медикаментів російського походження. Закликаємо вас активно залучатися до застосування при найменшій можливості у своїй лікарській практиці ліків та медичних товарів вітчизняного чи чужоземного виробництва, окрім РФ. Вважаємо за доцільне в лікувально-профілактичних закладах розмістити наочну агітацію з цього приводу. До цього нас зобов'язує наш патріотичний громадський обов'язок!

**ЗВЕРНЕННЯ
керівництва аптечних мереж «D.S.» та «Аптека нашого міста»
щодо продажу ліків і медичних товарів російського виробництва**

Вельмишановні Колеги!

У зв'язку з останніми подіями в Україні багато торгових мереж оголошують «економічний бойкот» та припиняють продаж російських товарів. Звертаємось до Українського лікарського товариства, як до організації з активною національною та громадською позицією, підтримати нашу ініціативу вжити заходи щодо обмеження реалізації лікарських засобів та виробів медичного призначення російського виробництва. Наша позиція наступна:

Ми не вилучаємо з асортименту ліки російського виробництва, оскільки розуміємо свою соціальну відповідальність як закладів охорони здоров'я за результат лікування пацієнтів і вважаємо, що жодні дії не повинні принести шкоди людині.

Проте, поважаючи право вибору наших клієнтів, вважаємо своїм громадянським обов'язком інформувати про країну-виробника ліків та іншої медичної продукції під час покупки. Наші провізори і фармацевти готові будуть запропонувати заміну російських товарів на продукцію вітчизняного або іншого іноземного виробництва у переважній більшості випадків.

Присмо лікарів підтримати ініціативу аптечних мереж по обмеженню застосування лікарських засобів та медичних виробів російських компаній; при призначенні лікарських засобів пацієнтам надавати перевагу аналогам вітчизняних чи інших іноземних виробників. При цьому, безумовно, пам'ятаючи заповідь «Не нашкодь!».

Ми повинні розуміти, що кожен куплений російський товар приносить кошти країні, що незаконним чином окупувала частину нашої держави та зазімає на її цілісність.

Дякуємо за розуміння та віримо, що економічний спротив свідомих громадян допоможе Україні вистояти в боротьбі з агресором. Наша сила – в єдності!

• Пам'ятаймо їх імена

ЗВИЧАЙНИЙ ЛІКАР, ЯКОГО МІСТО ПАМ'ЯТАЄ

У березні 2014 року минуло 30 років з дня трагічної загибелі нашого земляка, лікаря-патріота, просвітянина, громадського діяча Петра Синьенського

Мальовнича земля Чортківщини... Історична доля її складалася так, що, з одного боку, Господь дарував її людям родючі поля, повноводні ріки, зелені ліси, мальовничі гори, а, з іншого – вороги завдали їй шкоди. Доньки і сини цієї землі, володіючи неабиякими талантами, змушені були, в кращому випадку, покидати цю землю і до кінця днів своїх тужити за нею, в гіршому – гинути за неї, або томитися в тюрмах та каратися в сибірських торах...

Повернуто із забуття чимало імен славних синів і дочок Чортківщини, зокрема, К. Рубачокової, С. Чарнецького, А. Горбачевського, П. Карабінчика. Серед відомих нам тепер постає знаходимо Петра Синьенського – лікаря-патріота, учасника Визвольних змагань. Його життєвий шлях не був би описаний так достовірно і повно, якби не матеріали доктора Павла Пундія – нашого земляка із села Косів Чортківського району, який живе у Чикаго, а також спогади ровесниць Синьенського – жительок нашого містечка, пам'яті яких я широ завдячую.

Народився Петро Синьенський у січні 1901 року в селі Великі Чорнокінци у багатодітній родині тамтешнього управителя народної школи. У нього було троє братів і п'ятеро сестер. Навчаючись у шостому класі Чортківської гімназії «Рідна школа», Петро разом зі своїм батьком 1918 року вступив добровольцем до Української Галицької Армії, де його батько був пропагандистом. У складі УГА він пройшов фронтними дорогами від Львова аж до Києва, а далі – польський полон з перебуванням у Тухольському таборі військовополонених. Після повернення з полону він відновився у Чортківській гімназії і через 2 роки склав матуру. Це було в 1924 році. Того ж року вступив на медичний факультет Українського таємного університету у Львові. Після розпуску УТУ в 1925 році Петро продовжив навчання у Польському державному університеті у Львові.

У студентські роки записався з талановитою львівською студенткою-маларкою Анною Терлецькою, з якою згодом одружився. Після закінчення університету Петро Синьенський був практикуючим лікарем у Чорткові.

На час польської окупації у місті функціонувала лише одна лікарня на 60 ліжок. Директором шпиталю був поляк Н. Завадський. Медичною приватною практикою займалося 12 лікарів і 3 акушерки. Медична допомога була дорогою. Люди, позбавлені її через нестатки, часто хворіли на туберкульоз, тиф, ревматизм, трахому, рахіт. Високою була дитяча смертність. Кошти, призначені на охорону здоров'я, були мізерними, а невеличка амбулаторія «Каса хворих», яка утримувалася зав-

дяки страховим внескам працівників установ, була малоефективною. Таку сумну картину охорони здоров'я застав Петро Синьенський.

Спочатку практика складалася нелегко: давалися взнаки конкуренція з боку польських та єврейських колег. Із українців працювали на той час лікарі Б. Макарушка та М. Мандицький. Поступово глибокі фахові знання, людяність, велика працьовитість допомогли П. Синьенському здобути собі визнання, авторитет і популярність серед широких верств населення. Старше покоління Чортківщини добре пам'ятає лікаря-милосердника Петра Синьенського, доктора-патріота, який, не рахуючись ні з чим, нерідко безкоштовно надавав медичну допомогу незможним людям.

Запам'ятали доктора П. Синьенського пані Анна Пунак (1906 р. народження) із села Великі Чорнокінци, а також пані Євстахія Гуглевич, жителька Чорткова. У розмові з автором цих рядків вони ділилися враженнями про нього як про лікаря-патріота, високо інтелігентну людину, чудового спеціаліста-діагноста, якого дуже любили і шанували пацієнти. Люди буквально «хмарою» ходили за ним, він був універсальним лікарем. Чоловік Анни Пунак товаришував із Петром Синьенським, який часто бував у них вдома. Вона згадує: «Будучи гімназистом, пізніше студентом медицини, у період вакацій у рідному селі займався просвітницькою і громадською працею. Разом із молодод організував хор та готував вистави, мав чудовий голос, а з виставою В. Винниченка «Між двох сил» об'їздили вони багато навколишніх сіл і містечок. Співав у церковному хорі, виконував соло «Віру»».

Бідних людей лікар Синьенський обслуговував безкоштовно. Любив говорити: «Мені соромно мало брати з багатих пацієнтів». Особливо прихильно ставився до молоді, читав просвітницькі лекції для учнів гімназії і надавав їм безкоштовну медичну допомогу. Тривалий час очолював товариство «Сокіл» у Чорткові.

З-під пензля дружини доктора у Чорткові вийшли три картини – «Тайна вечеря», «Непорочне Зачаття Матері Божої» і «Мати Божка – охоронець Немовляти». Із цих картин збереглася остання, яка знаходиться у церкві Святої Покрови.

Коли у вересні 1939 року в Чортків вступили радянські війська, почалися арешти та переслідування національно-свідомої інтелігенції. Жертвою НКВС став і Петро Синьенський. Його було заарештовано двічі. Першого разу в 1940 році. Про цей арешт швидко поширилася чутка, і люди, зібравши по селах та містечках підписи, приїхали до Чорткова возами, прийшли пішки, вимагаючи від НКВС негайно звільнити лікаря. Через декілька днів П. Синьенського справді було звільнено, але ненадовго. Його заарештували вдруге...

Саме у цей час в домі дружини Синьенського – родини Терлецьких у Львові НКВС провело обшук. Під час обшуку ма-

• З нагоди 200-ліття Т. Г. Шевченка

ГРАФІЧНА ШЕВЧЕНКІАНА СОФІЇ КАРАФФИ-КОРБУТ

На відзначення 200-х роковин від дня народження Тараса Шевченка на засіданні Лікарської комісії НТШ 20 березня відбулася презентація книги Богдана Гориня «Графічна Шевченкіана Софії Караффи-Корбут».

У виступі директора видавництва «Камінь» Дмитра Санигі було представлено великі цікаві та ще недостатньо вивчені глибини творчості Великого Кобзаря. Він навіть слова Юрія Іллєнка про те, що «Кобзар» – це не книга, це Конституція України!». Доповідь була чудово ілюстрована неперевершеними творами великої мисткині. Як зазначив доповідач, для невмирущої слави Софії Караффи-Корбут достатньо оцінити її ілюстрації до Шевченкової «Катерини».

Про життєвий і творчий шлях мисткині розповів Василь Валько, подавши цікаві факти з її особистого життя. Було проведено виставку-продаж ілюстрованих нею книжок, а також художніх альбомів та мистецтвознавчих праць, присвячених творчості знаменитої художниці.

Власна інформація

політний син Синьенських вибів з помешкання, а після обшуку його знайшли мертвим у калюжі в рові біля дому.

Чутки про смерть Петра Синьенського у Чортківській в'язниці виявились неправдивими. Незабаром його перевели до Тернопільської в'язниці, а далі дорога лікаря пролягла на далеку Північ, в район Норильська, де перебувала значна кількість українських і польських в'язнів. Там він пробув 10 років. Лікарів у табірній лікарні не було, працювало декілька медичних сестер.

Синьенський зголосився, що він лікар, але йому не повірили, бо при перезді в'язничні документи були втрачені. Петро Синьенський перебував у таборі репресованих родин розстріляних в Катині польських офіцерів, і як лікар, надавав лікарську допомогу та поради хворим дітям цих родин. Згодом був призначений робітником – паляти у печад шпиталю. До табору прибув лікар-хірург старшого віку із польських засланих, саме він розпізнав в особі Петра кваліфікованого лікаря, і згодом Петро став його помічником. Працюючи у шпиталі, доктор Синьенський набув великого хірургічного досвіду.

У 1951 році до Польщі відправляли репресовани польські родини, їх повинен був супроводжувати лікар. Відправили з цим ешеленом і Петра Синьенського – таким чином він опинився в Польщі. Працював у Варшаві та тривалий час – у місті Старгарді біля Щецина хірургом у шпиталі. Пізніше став директором цього шпиталю.

Опинившись у чужій стороні, Петро Синьенський постійно тужив за рідним краєм. Своєму братові Володимиру до Америки він писав: «Хочу тебе сердечно обійняти і почути з твоєю вуст декілька слів рідною мовою...» Його бажання сповнилося двічі, коли брат Володимир із дружиною відвідали його у 1976 і 1979 роках. Третього обіцяного приїзду брата він не дочекався, бо 17 березня 1984 року загинув у автомобільній катастрофі.

Яким трагічним було його життя, така ж трагічна смерть спіткала нашого земляка, лікаря-патріота. Все його життя було сповнене боротьбою, працею та терпінням в ім'я Правди та Добра свого народу. Громада Чорткова невідкладну часову пам'ять про доктора Петра Синьенського увічнила в назві однієї із вулиць міста.

П.С. Петро Синьенський був звичайним лікарем, який чесно та жертвовно виконував свій професійний обов'язок перед громадою, був патріотом, відчуваючи в цьому громадянський обов'язок справжнього інтелігента. Дуже хотілося б, щоб його життя було взірцем для наших сучасників.

Стелан ГРИЦЬКІВ,
заслужений лікар України,
м. Чортків Тернопільської області.

• За здоровий спосіб життя

Є ТИША СНІГУ, ЩО ПАДАЄ, І Є ТИША ДИНАМІТУ... або ЧОМУ НАРОДНЕ ЗДОРОВ'Я "СПОТИКАЄТЬСЯ" ОБ СВЯТІ?

(Продовження. Початок читайте у №№1-3 за 2014 р.)

ЗАСТІЛЛЯ

*«Найвишуканіші бенкети влаштовуються для ситих»
(Л. Ясинська)*

«Найздоровіша їжа після сорока років – та, що залишилась на тарілці» (приписують Л. Корнро, 1464-1566 рр.).

Про хвороби цивілізації пишуть вже не одне десятиліття. Серед причин вказують: аліментарний фактор – надмір вживання м'яса, жирів, цукру, рафінованих продуктів з одночасним зниженням споживання злаків, овочів, рослинної клітковини тощо; гіподинамію; зловживання алкоголем і т.п. Ці чинники вливаються на здоров'я не один рік, а період свят можна розглядати як дію цих чинників стисло у часі та в підвищеній кількості (концентрації). При чому негативні наслідки можуть проявлятися швидше і сильніше.

На початку другої половини ХХ ст. при обстеженні сотень американських солдат, які загинули в Корейській війні, а також при обстеженні ще більшої кількості людей віком від 20 до 43 років, які загинули в авіакатастрофах, у 70-80% осіб було виявлено атеросклероз вивісних артерій (середній вік солдатів становив 22 роки і до того їх вважали абсолютно здоровими, причому у кожного четвертого просвіт артерій був звужений на 20%, а у кожного десятого – на 50%). Навряд чи ми зараз здоровіші. Якатися, зрозуміло, не потрібно, але знати про це необхідно.

Без сумніву, більшість буде стверджувати: свята, застілля потрібні, немедикаментозна профілактика для когось обтяжлива; слухати про здоровий спосіб життя комусь нудно; у багатьох виникає запитання "А для чого тоді жити?", або ж "Я не ненажера, і не алкоголік, просто на свята застілля є традицією". Ніхто і не сперечається. Але треба пам'ятати, що Україна є лідером із захворюваності та смертності від серцево-судинних хвороб, що смертність людей працездатного віку у нас є високою, що існує сумна статистика (наведена на початку статті) про зв'язок смертності і свят. Також пам'ятаймо, що здоров'я людини лише на 10% залежить від медицини, а решта – від інших факторів, у тому числі і від нашого способу життя.

Існує термін "соціальна фасилітація" – це соціально-психологічний феномен покращення результатів діяльності в присутності інших людей, аніж на самоті. За кордоном не популяризували проводити дослідження щодо застілля і виявили низку закономірностей:

- люди, які їли в компанії, витрачали на їжу більше часу і споживали більше їжі, аніж ті, хто їв на самоті;
- люди з ожирінням їли більше тоді, коли знаходились у парі з людиною, яка також мала ожиріння, аніж коли знаходились у парі з людиною нормальної ваги.

Цікаві дані були опубліковані у 1994 році (чимало людей, мабуть, спостерігали це у себе): родичі і друзі за столом сприяли більшому споживанню їжі, аніж колеги, судиці по кімнати, чужі люди. Це було зумовлено спокоєм, спогадами про дитинство, більшим розслабленням та розгальмуванням, відсутністю тривоги в компанії чужих, малознайомих людей через бажання справити на них враження тощо. Іншими словами, перебуваючи в родинному колі на свята, ми більше "порухуємо" у харчуванні.

У компанії кількість спожитої їжі збільшується, а проміжки між прийомами зменшуються, що значно порушує пострандінну регуляцію. Якщо рівень споживання алкоголю (стан сп'яніння) ще можна якось контролювати ("Наливий, хулі звезімо!"), то післяхарчову ліпемію, гіперліпемію, халізозний стан крові ми не можемо контролювати, і рівень їх лише зростає.

Чоловіки були схильні їсти більше тоді, коли разом із ними їли інші чоловіки, що, імовірно, мотивувалося підсвідомим ефектом суперництва, чого не спостерігали у жіночих компаніях. У жінок потреба добре виглядати сильно впливає на харчову поведінку.

Соціальний фактор впливає на кількість спожитої їжі, а також порушує поспрандінну регуляцію споживання (проміжки між прийомами були коротші). Можна додати: якщо б зарубіжні вчені дали учасникам декілька вільних днів, необмежену кількість смаколиків і включили б в експеримент алкоголь, і все це по нашим святковим "стандартам"...

• **Після свят стала на ваги... Через годину знову стала... Зрозуміла: сльози нічого не вагають!**

Висококалорійна їжа збільшує кількість нордреналіну в плазмі і тканинах у відповідь на зовнішні стимули (наприклад, перехід у вертикальне положення, фізичні навантаження). Така їжа стимулює також периферичні α -1 і β -адренергічні рецептори, що призводить до підвищення симпатичної активності, тиску і серцевих скорочень, порушення серцевого ритму та до електричної нестабільності міокарда. І якщо пригадати, що при центральному типі ожиріння, особливо з нічним апноем, є інсулінорезистентність з усіма наслідками і зниження тонуusu парасимпатичної нервової системи, тоді святкові навантаження лише посилюють патологічний дисбаланс у вегетативній системі. Іншими словами, при тривалому надмірному споживанні висококалорійної їжі надлишок катехоламінів, симпатикотонія створює тло, на якому будь-який подразник (стрес, цигарки, алкоголь, раптове фізичне навантаження, навіть підйом із ліжка) може спровокувати підйом тиску, гіперкоагуляцію, тахікардію, аритмію – кому як погаланяти.

Якщо прискупитись до окремих продуктів на столі, то можна вказати, наприклад, на те, що вживання деяких сортів сиру (на жаль, частіше сирних продуктів із транс-ізомерами) або інших продуктів, що містять тирамін, сприяє збільшенню рівня катехоламінів у крові. Але так можна зайти далеко і господина тут не вина, та й автор не має наміру зписувати застілля. Смачно чи шкідливо – може залежати від кількості, поєднання, тривалості тощо.

• **Старий жарт: «Ви хочете прожити на день смачніше, чи на день довше?»**

При споживанні значної кількості білків, жирів, цукрів, алкоголю і при недостатньому надходженні олійножирних продуктів в організм розвивається стан більшого або меншого ацидозу з підвищенням утворенням кетонових тіл, β -оксимасляної кислоти, ацетону і т.п. Буферна ємність крові для їх нейтралізації виснажується, що сприяє тривалому ацидозу. Людина в такій ситуації автоматично, підсвідомо тягнеться до лужних мінеральних вод, огіркового або помідорового розсолу, лимонів, оскільки все це (!) сприяє олійженню крові. Зсув рН крові в кислий бік сприяє підвищенню зсідання крові. А за наявності атеросклеротичних змін у судинах, пошкодження ендотелію, виснаженні фібринолітичних механізмів – недовго і до проблем з атеротромбозом.

Зі здоров'ям не жартують

Сміятися можна над чим завгодно, але не коли завгодно. Можна жартувати про хвороби, але не в критичних ситуаціях. І, взагалі, як відомо, зі здоров'ям не жартують: у нього немає почуття гумору. Гумор, можливо, не завжди вдалий, надаємо для легшого сприйняття.

• **«Немає нічого важчого, аніж легко поїсти за святковим столом» (NIN)**

• **Свята минули. Дружина побачила чоловіка з опущеною головою, який щосили намагався втягнути живіт, стоячи на вагах. «Марні намагання», – каже вона. «Я повинен хоча би побачити стрілку ваг»...**

• **Алкоголь та переїдання на свята – офіційні спонсори серцево-судинних хвороб та захворювань органів травлення.**

• **Жінка: «Мій чоловік щось сильно підупав після свят» – Доктор: «Скажіть йому, щоб побільше пив та відпочивав» – Жінка: «Якщо це допомагає, то я взагалі не розумію, як він умудрився захворіти».**

• **Недавно знайшла у своєму характеристичку з дитячої мого чоловіка: «Ість добре, п'є достатньо, спить доволі, любить гуляти, обожнює святкування». Подумала: «За 40 років нічого не змінилось...».**

• **Здоров'я – це коли можна, сидючи за дитячим столиком на п'ятирічному ювілеї ровесника, вибрати собі задоволення, не думаючи, яке з них найбезпечніше.**

• **Діти – просто диво якесь – тверезі та завжди веселі!**

Під час святкових перевищень порушуються макробіль пейзаж кишківника (дисбактеріоз), настає значне накопичення ендотоксинів у просвіті кишко. Зниження детоксикаційної функції мікробної флори, зміни у кількісному співвідношенні мікроорганізмів у кишківнику і т.п. збільшують навантаження на ферментативні системи печінки (а ті і без того вистачає роботи!), негативно впливають на ендотеліальні судин. У свою чергу, надлишок ендотоксинів, потрапляючи через воротну вену в печінку, порушує функціонування її ретикуло-ендотеліальної системи та викликає ушкодження гепатоцитів і потенціює дію інших токсинів.

• **На запитання "Що б ви хотіли отримати на свято у подарунок?" багато хто відповів би: "Нову печінку".**

Нерозумно проведені святкові дні (за розвагами при столі з негативними наслідками для здоров'я) можна охарактеризувати словами філософа – нашого сучасника, написаними з цілком іншого приводу: "вони падали у прірву, а саме падіння сприймали як вільний політ". Або ж словами Олександра Олеса: "вільних в рабстві власним... рабів" (хоча хто з нас, особливо чоловіків, бодай раз не відсвяткував саме так)...

Ми поїли, з'явилося відчуття ситості, розслаблення, задоволення, або відчуття переїдання, втоми, сонливості. Це зумовлено, великою мірою, змінами у біохімії крові. Те, що вони виникають, ми знаємо з дитинства – не можна здавати крові після їжі, оскільки показники будуть змінені. Діапазон змін у крові може бути різним – від незначних до появи хіліозної, буйноополібної крові.

Як у здорових, так і у хворих на ішемічну хворобу серця (ІХС) осіб після жирного навантаження через 3 години настає фізіологічна (т.зв. аліментарна, гіпертригліцеридемія за рахунок збільшення рівня тригліцеридів, хіломікронів, їх ремантів ("осколків" хіломікронів) та ін. Вже через 6 годин рівень тригліцеридів у здорових осіб не зростає і навіть знижується, водночас у хворих на ІХС він продовжував зростати. Можна стверджувати, що у здорових осіб толерантність до харчових жирів не порушена, а у хворих на ІХС спостерігається порушення толерантності до харчових жирів. Таке порушення супроводжується і гормональними змінами: гіперінсулінемією, інсулінорезистентністю, збільшенням рівню кортизолу, зниженням рівню тестостерону і соматотропного гормону, а це завжди має місце при цукровому діабеті II типу та метаболічному синдромі. Прийом харчових жирів підвищував також активність системи тромбоембологенезу і знижував фібринолітичний потенціал крові.

Після смачного обіду концентрація жирових речовин у крові визначається: швидкістю надходження їх у кров з кишківника; швидкістю транспорту до печінки і периферичних тканин; їх утилізацією; активністю ліпаз у кишківнику і катоболізму їх у крові. У хворих на ІХС, метаболічний синдром, цукровий діабет II типу ці процеси порушені, що може загрожувати виникненню протромботичного стану. Зрозуміло, що один прийом і не пошкодить, тоді як ранній обід, що плавно переходить у пізно вечерю, та ще й декілька днів поспіль, як це зазвичай буває на свята, може мати наслідки.

(Далі буде)

Костянтин БЕЛЯЄВ, лікар.

ВІТАЄМО!

Українське лікарське товариство у Львові сердечно вітає з ювілеєм завідувача кафедри психіатрії ФГДО ЛНМУ ім. Данила Галицького, багаторічного президента Європейської асоціації психотерапії, президента Української спілки психотерапевтів, заслуженого лікаря України, головного лікаря Львівської обласної клінічної психіатричної лікарні, доктора медичних наук, професора **Олександра ФІЛЬЦА**.

Вельмишановний колего! Ваша висока професійна майстерність, Ваш талант науковця, Ваші непересічні організаційські здібності на ниві практичної охорони здоров'я зумовлюють високу повагу до Вас з боку колег як в Україні, так і в цілому світі. Ви відомі як співавтор Європейської платформи з психотерапії, співредактор журналу «International Journal of Psychotherapy», автор близько 100 наукових праць з актуальних проблем психіатрії та психотерапії. Під Вашим керівництвом виконано багато десятків дисертаційних робіт, що дає підстави стверджувати про формування Вашої авторської наукової школи.

З нагоди Вашого чудового ювілею щиро бажаємо Вам міцного здоров'я, творчого натхнення і нових здобутків на ниві наукової та практичної психіатрії!

Бажаєм вам, щоб кожне починання

Було успішно втілене в життя,

Нехай людська повага і визнання

Крукують поруч з вами в майбуттє!

• **Подорожуймо разом з УЛТ!**

ТРАВНЕВА МАНДРІВКА ДО КНЯЖОГО ЧЕРНІГОВА

Лікарський клуб імені Юрія Липи запрошує Вас у травневу мандрівку. **8-10 травня** планується поїздка до княжого Чернігова з відвідинами гетьманської столиці Батурин, славного міста Ніжин, оглядинами унікального іконостаю в Козельці та вшануванням героїв Крут.

1 день (четвер) 8.05: виїзд з Львова (20:00) – нічний переїзд в Чернігівську область.

2 день (п'ятниця) 9.05: Козелець, Ніжин (екскурсія), Крути, Батурин (екскурсія), Чернігів (поселення в готель, ночівля).

3 день (суббота) 10.05: Чернігів (екскурсія), виїзд до Львова, повернення додому (орієнтовно 24:00).

Вартість поїздки – 900 грн.

У вартість ВХОДИТЬ: проїзд, проживання, супровід, страхування на час подорожі. **ДОДАТКОВО оплачуються:** вхідні квитки в музеї, харчування.

Проживання в готелі у Чернігові.

Анонсуємо також наступні травневі заходи: святкування Дня Матері (15.05) та конференцію, присвячену 70-літнім роковинам загибелі Юрія Липи (29.05).

Контактний телефон: (050) 70 72 770.

Ірина ЧУБУЧНА,

доцент, голова клубу імені Юрія Липи.

ВІДБУДЕТЬСЯ XV КОНГРЕС СФУЛТ

Додаток 1

Запрошуємо Вас та Ваших співробітників взяти участь у роботі XV Конгресу Світової Федерації Українських Лікарських Товариств (СФУЛТ) та у відзначенні 70-річчя Буковинського державного медичного університету, які відбудуться 16-18 жовтня 2014 року в місті Чернівцях на базі Буковинського державного медичного університету.

XV Конгрес СФУЛТ включено до заходів, передбачених "Державною програмою співпраці із закордонними українцями на період до 2015 року", яка затверджена Постановою Кабінету Міністрів України 18 липня 2012 р. № 682. Відповідальними за сприяння у проведенні XV Конгресу СФУЛТ визначено Міністерство охорони здоров'я України, Академію медичних наук України, Національну академію наук України, Міністерство закордонних справ України разом із Всеукраїнським Лікарським Товариством (ВУЛТ), Українською все-світньою координаційною радою і товариством "Україна-Світ".

XV Конгрес СФУЛТ включено до «Ресстру з'їздів, Конгресів, симпозиумів та науково-практичних конференцій, які проводитимуться у 2014 році», затвердженого МОЗ України та АМН України (Конгреси:№13), що є підставою для оформлення відрядження.

ПРОГРАМНІ ПИТАННЯ КОНГРЕСУ:

1. Організація і управління системою охорони здоров'я в Україні на новому етапі. Лікарське самоврядування. Світовий досвід.
2. Реформування системи охорони здоров'я в Україні: досвід і оцінка пілотних проєктів.
3. Інноваційні технології у вищій медичній освіті.
4. Історія медицини: 70-річчя Буковинського державного медичного університету та 30-річчя Першого Конгресу СФУЛТ.
5. Нове у сучасній медицині: діагностика, лікування, профілактика, організації охорони здоров'я та медичної допомоги в галузях: а) акушерства та гінекології; б) педіатрії; в) кардіології, ревматології; г) пульмонології, фтизіатрії; д) гастроентерології; е) нефрології, урології; е) неврології, нейрохірургії, психіатрії; є) ендокринології; ж) імунології, алергології; з) оториноларингології; и) офтальмології; і) інфекційних хвороб, вірусології, СНІДу, епідеміології; л) дермато-венерології; й) психології та психотерапії, сексології та сексopatології, наркології; к) анестезіології, реанітології та інтенсивної терапії; л) хірургії, трансплантології та імплантології, косметології; м) травматології та ортопедії; н) онкології та гематології; о) стоматології, щелепно-лицьової хірургії; п) рентгенології, радіології; р) фармакології, клінічної фармакології та токсикології; с) фітотерапії, гомеопатії, нутриціології, дієтології; т) спортивної, військової, космічної медицини; у) геронтології та профпатології; ф) курортології, реабілітації та фізіотерапії; х) санології, гігієни, лабораторної діагностики; ц) анатомії, гістології, фізіології, мікробіології; ч) судової медицини, патанатомії та патогістології; ш) нетрадиційних методів діагностики та лікування; щ) демографії, генетики; ю) управління та організації охорони здоров'я, медичної освіти; я) історії медицини, лікарського назвиництва (медичної термінології); б) інших галузях медицини.

Вічна пам'ять!

Українське лікарське товариство у Львові глибоко сумує з приводу відходу у вічність члена УЛТ, багаторічного керівника Львівського клінічного лікувально-діагностичного онкологічного центру **Геннадія ЗУБАРЕВА** та складає співчуття рідним і близьким померлого.

ПІД ЧАС РОБОТИ КОНГРЕСУ ПЕРЕДБАЧАЮТЬСЯ СПУНТИМІ ЗАХОДИ:

1. **Телеконференція:** „Телемедицина, електронні зустрічі лікарів – досвід, перспективи розвитку” (відповідальна – Роксолана Горбова)

2. **Виставка провідних українських та закордонних фірм** – «МЕДИЦИНА. ЛІКІ». Тези доповідей з програмних питань публікуються в Матеріалах XV Конгресу СФУЛТ (міжнародна публікація) – *див. Додаток 1.*

Організатор Конгресу – Нецаїв С.В., м. Київ, тел.: +(38050) 410 7547, +(38068) 778 4678; **Е-пошта:** sfult@ukr.net; **Інтернет:** www.sfult.org.ua

Місце проведення Конгресу – Україна, 58002, м. Чернівці, пл. Театральна, 2. Буковинський державний медичний університет

Робоча мова Конгресу – українська. **Перебачена екскурсійна програма**

УМОВИ УЧАСТІ ДЛІ ДЕЛЕГАТІВ ТА ГОСТЕЙ

Для особистої участі у роботі XV Конгресу СФУЛТ необхідно заповнити та вислати ЗГОЛОШЕННЯ (див. Додаток 2).

Рестраційний внесок – після прибуття на Конгрес 150 грн. (участь у роботі Конгресу, книга Матеріалів Конгресу, бейдж тощо); для учасників із країн Західної Європи, Америки та Австралії гривневий еквівалент 100 Євро.

Усі зареєстровані учасники XV Конгресу, які сплатили рестраційний внесок, отримають **СЕРТИФІКАТИ УЧАСНИКА XV КОНГРЕСУ СФУЛТ**

Тези Конгресу (1600 знаків) публікуються за умови попередньої сплати – 100 грн. (для учасників із країн Західної Європи, Америки та Австралії – 20 Євро), яка висилається поштовим переказом разом зі зголошенням і тезами (*див. Додаток 1*).

Попередня оплата за друк не входить у вартість книги тез доповідей Конгресу.

Бронювання місць та проживання в готелях міста Чернівці здійснюється самостійно.

Регламент доповідей – пленарні засідання – до 15 хв. (пункти 1 - 3 Програмних питань), секційні засідання – до 10 хв. (пункт 4 Програмних питань), обговорення – до 3 хв.

Строк подачі зголошень про участь у Конгресі та тез доповідей – до 12 травня 2014 року.

ПРАВИЛА ДЛІ ОФОРМЛЕННЯ ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ

Публікація тез доповідей у Матеріалах XIV Конгресу СФУЛТ вважається міжнародною публікацією.

1. Тези доповідей повинні відповідати тематиці Програми XV Конгресу СФУЛТ.
2. Мова публікації – українська.
3. Текст тез друкується на аркуші паперу розміром А4 (210x297 мм). Формат друку: «Word for Windows 6,0 - XP», шрифт **Times New Roman**, розмір шрифту – 12, інтервал – 1,0; без ручних перенесень; поля: з усіх боків – по 20 мм.
4. Стандартний об'єм текстового матеріалу (без назви, прізвищ авторів та адрес) не має перевищувати **1600 знаків** (20 рядків по 80 знаків у рядку). Публікація більших за розмірами статей можлива тільки у разі виконання вимог зазначених у пункті 9 цих Правил.

5. **Структура тез:** а) назва публікації (заголовними літерами, жирним шрифтом); б) прізвища та ініціали авторів (прізвище основного доповідача підкреслюється); в) місто, країна, заклад де проводилось наукове дослідження (без абрєвіатури); г) текст тез (усі абрєвіатури повинні мати розшифровку).

В правому верхньому куті вказується цифра та буква, які повністю відповідають нумерації Програмних питань, до яких відносяться ці тези (наприклад: 1; 3; 4г; 4я).

6. Паперовий текст тез надається у 2-х примірниках, **другий примірник підписується всіма авторами** та обов'язково вказуються їх адреси електронної пошти, контактний телефон і поштова адреса.

7. Обов'язковий **електронний варіант** тез із тотожним паперовому текстом надається **через CD або дискету 3,5", які висилаються** у конверті разом із паперовим варіантом. Назва файлу – за прізвищем першого автора латинськими літерами (англійською мовою). Тези, надіслані лише електронною поштою не приймаються.

8. Рукопис повинен бути ретельно перевірений та відредагований автором. Редакція та Організатор Конгресу СФУЛТ не несуть відповідальності за помилки авторів.

9. **Публікація тез доповідей XV Конгресу СФУЛТ платна.** Вартість публікації – 100 гривень за одні тези (до 1600 знаків) (для учасників із країн Західної Європи, Америки та Австралії – 20 Євро). У випадку збільшення обсягу наукової статті (більше ніж 1600 знаків) публікація можлива тільки у разі оплати додаткових 50 гривень за кожні додаткові 800 знаків статті. Наприклад: 1600 зн. – 100 грн., 2400 зн. – 150 грн., 3200 зн. – 200 грн. і т. д. Гроші слід надсилати **поштовим переказом** на адресу: 02105, м.Київ-105, до запитання, Крушинській Ніні Анатоліївни; (для іноземців – Dr. Nina Anatoliivna Krushynska, Poste restante on assertion of the passport, Kyiv-105, 02105, Ukraine).

10. **Паперові варіанти тез разом із CD чи дискетою та копією квантациі про оплату** надсилаються на адресу: Крушинській Н.А., а/с35, м.Київ-105, 02105, Україна; (для іноземців: Dr. Nina Krushynska, PO Box 35, Kyiv-105, 02105, Ukraine).

У випадку невиконання зазначених вище вимог тези доповідей не публікуються.

Кінцевий термін подачі тез – 12 травня 2014 р.

Додаток 2

ФОРМА ЗГОЛОШЕННЯ

Прізвище учасника (делегата)	
Ім'я (по батькові)	
Лікарська спеціальність	
Місце Праці	
Посада	
Науковий ступінь, звання	
Адреса для листування (обов'язково вказати поштовий індекс)	
Контактний телефон (бажано мобільний)	
Факс	
Електронна пошта (!!!обов'язково!!!)	
Інтернет-сторінка	

Участь у церемонії відкриття	так	ні
Участь у наукових засіданнях	так	ні
Участь у товариській вечері	так	ні
Виголошення усної доповіді (якщо так, то вказати назву доповіді відповідно до публікації тез для включення її до Програми Конгресу)	так	ні
Замовлення готелю	так	ні

(потрібно округлити)

Зголошення заповнюється та висилається до 12 травня 2014 року разом із тезами або окремо на адресу: Крушинській Н. А., а/с 35, м. Київ-105, 02105, Україна; для іноземців: Dr. Nina Krushynska, PO Box 35, Kyiv-105, 02105, Ukraine.

Рестраційне свідоцтво KB № 529
Передплатний індекс 30053

- Редакція зберігає за собою право скорочення і редагування тексту
- Відповідальність за достеменність інформації несе автор
- Публікації можуть містити думки, що не збігаються з позицією редакції
- При використанні матеріалів газети «Народне здоров'я» посилання обов'язкове

Замовлення № 512

Піддано до друку 14.04.2014 р.

Віддруковано у друкарні ЛА «Піраміда» (генеральний директор – Василь ГУТКОВСЬКИЙ)

НАРОДНЕ ЗДОРОВ'Я

Засновники та видавці: Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького (ректор – д. фарм. н, професор, член-кореспондент НАМН України **Борис ЗІМЕНКОВСЬКИЙ**)

Українське лікарське товариство у Львові (голова – доктор **Володимир СЕМЕНІВ**)

Редакція газет «Alma Mater» і «Народне здоров'я» при відділі гуманітарної освіти і виховання (керівник відділу – професор **Анатолій МАГЛЮВАНІЙ**)

ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР доцент **Зеновій МАСНИЙ**
РЕДАКЦІЙНА РАДА:

доцент **Анна ГАВРИЛОК** доктор **Володимир СЕМЕНІВ** літературний редактор – **Алла СІНИЦЯ** технічний редактор – **Михайло ЯРЕМЧИШИН** комп'ютерна верстання – доцент **Роман ІВАХ**

Адреса для кореспонденції:

79010 м. Львів, вул. Кармелюка, 3
Управа УЛТ у Львові, тел.: (032) 276-97-98
Інтернет-адреса УЛТ: www.ult.lviv.ua
e-mail: uprava.ult@gmail.com
Тел./факс редакції: (032) 275-58-75
e-mail: almater@ukr.net